

**Komunikat Nr 7 Uczelnianej Komisji Wyborczej z dnia 28 stycznia 2016 r.
w sprawie rozstrzygnięcia wątpliwości dotyczących biernego prawa wyborczego do
organów jednoosobowych Uniwersytetu Śląskiego.**

Uczelniana Komisja Wyborcza uprzejmie informuje, że w związku ze zgłaszanymi pytaniami, działając na podstawie § 95 pkt 6 Statutu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach uchwalonego w dniu 24 stycznia 2012 r. (dalej Statut UŚ), wyjaśnia wątpliwości dotyczące biernego prawa wyborczego do organów jednoosobowych Uniwersytetu Śląskiego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tj. Dz. U. 2012 poz. 572 ze zm.; dalej ustawa) organami jednoosobowymi uczelni są rektor i kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych (art. 60 ust. 6). § 29 ust. 1 Statutu UŚ stanowi, że podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Uniwersytetu są wydziały, których kierownikiem jest dziekan (art. 60 ust. 6 ustawy i § 48 ust. 2 zd. 2 Statutu UŚ). Na marginesie należy dodać, że na mocy § 34 ust. 1 Statutu UŚ jednostkami wewnętrznymi wydziału są instytuty albo katedry, albo zakłady. W ramach instytutu mogą działać zakłady. Katedry i zakłady nie mogą dzielić się na mniejsze jednostki organizacyjne. Organami instytutu są: rada instytutu i dyrektor instytutu. (§ 35 ust. 2 Statutu UŚ).

W myśl art. 71 ust. 1 pkt 3 ustawy oraz § 83 ust. 1 pkt 1 Statutu UŚ bierne prawo wyborcze do organów jednoosobowych Uniwersytetu przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, którzy nie ukończyli sześćdziesiątego siódmego roku życia, a w przypadku osób posiadających tytuł profesora – siedemdziesiątego roku życia, pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi, zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, studentom oraz doktorantom. Kandydat na rektora oraz dziekana powinien posiadać tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (§ 66 ust. 1).

Zgodnie z dyspozycją art. 77 ust. 1 ustawy „Kadencja kolegialnych i jednoosobowych organów uczelni publicznej trwa cztery lata i rozpoczyna się w dniu 1 września w roku wyborów, a kończy w dniu 31 sierpnia w roku, w którym upływa kadencja.” W dyspozycji art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy ustawodawca zobowiązał organ prawodawczy uczelni do określenia w statucie przypadków wygaśnięcia mandatu organu jednoosobowego i jego zastępcy przed upływem kadencji. Wykonując to zobowiązanie, w odwołaniu do

konstytucyjnej zasady autonomii uczelni wyższej (art. 40 ust. 5 Konstytucji RP z 1997 r.), w Statucie UŚ (§ 117 ust. 1 - 4) przyjęto, iż mandat organu jednoosobowego oraz jego zastępców wygasa w trakcie kadencji w razie:

- 1) śmierci,
- 2) utraty biernego prawa wyborczego,
- 3) zrzeczenia się mandatu,
- 4) odwołania przez kolegium elektorów,
- 5) zawieszenia w pełnieniu obowiązków ze względu na wszczęcie postępowania karnego lub dyscyplinarnego,
- 6) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej nagany z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w Uniwersytecie.

W razie zaistnienia takiej sytuacji z mocy samego prawa (w myśl regulacji zamieszczonej w § 119 Statutu UŚ) w Uniwersytecie przeprowadza się wybory uzupełniające. Jedynym wyjątkiem od tej reguły jest sytuacja, gdy mandat organu jednoosobowego wygasł po 1 stycznia ostatniego roku kadencji. W takim przypadku obowiązki rektora pełni prorektor wyznaczony przez senat, a obowiązki dziekana pełni prodziekan wyznaczony przez radę wydziału. (§ 119 ust. 3).

Odnotować należy, że w przypadku osób piastujących stanowiska jednoosobowych organów Uniwersytetu oraz ich zastępców (rektora, prorektora, dziekana i prodziekana) prawo do sprawowania mandatu wygasa z chwilą ukończenia sześćdziesiątego siódmego roku życia, a w przypadku osób posiadających tytuł profesora – siedemdziesiątego roku życia.

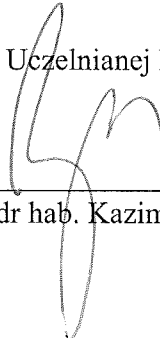
Podkreślić należy, że dla stwierdzenia wygaśnięcia mandatu jednoosobowego organu Uniwersytetu bez znaczenia pozostaje regulacja zamieszczona w art. 127 ust. 4, zgodnie z którą „Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego pełniącego funkcję rektora, z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on 70. rok życia, przekształca się - na czas pozostały do zakończenia pełnienia tej funkcji - w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.”, a także zamieszczona w art. 127 ust. 5 Statutu, w myśl którego „Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego pełniącego funkcję prorektora, kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej i jego zastępcy, z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on 67. rok życia, a w przypadku mianowanego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on

70. rok życia, przekształca się - na czas pozostały do zakończenia pełnienia tej funkcji - w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.”

Należy podkreślić, że korzystając z konstytucyjnego prawa do autonomii uczelni wyższej oraz wykonując ustawowy obowiązek określenia przypadków wygaśnięcia mandatu organu jednoosobowego i jego zastępcy przed upływem kadencji, w Statucie UŚ w sposób jednoznaczny usankcjonowano zasadę, że utrata biernego prawa wyborczego w trakcie trwania kadencji organu jednoosobowego skutkuje wygaśnięciem mandatu.

W tych warunkach, kierując się troską o dobro Uniwersytetu Śląskiego, Uczelniana Komisja Wyborcza zwraca uwagę osobom zamierzającym ubiegać się o funkcję rektora (prorektora) oraz elektorom na powyższe okoliczności.

Przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej

Prof. dr hab. Kazimierz Zgryzek